

Club Foghlaimeoirí Gaeilge Chois Fharraige

Máirín Mhic Lochlainn

I mí na Márta, 2016 shocraigh grúpa ‘díograiseoirí’ tús a chur le ‘Seisiúin Ghaeilge’ i gceantar an Spidéil, agus ghlaodar Club Foghlaimeoirí Gaeilge an Spidéil orthu féin. Athraíodh an t-ainm ó shin, mar go mbíonn foghlaimeoirí as ceantar Chois Fharraige ar fad ag freastal ar na seisiúin seo. Go deimhin féin, tagann foghlaimeoirí ó chomh fada ó bhaile leis an gCeathrú Rua chuig an seisiún a bhíonn ar siúl sa gCrúiscín Lán chuile mhaidin Dé Máirt le bliain go leith anois.

Glaóim ‘díograiseoirí’ ar an dream atá sa ngrúpa seo mar gur theastaigh uathu tabhairt faoin nGaeilge a fhoghlaim ar bhealach eile, agus sin atá á dhéanamh acu ó shin i leith. Bhí idir foghlaimeoirí agus cainteoirí dúchasacha páirteach sa gClub seo, agus go deimhin tá fós. Theastaigh uathu ar fad béim a chur ar an teanga labhartha ach ag an am céanna bheadh cúrsaí gramadaí á míniú do na foghlaimeoirí. Bhí roinnt mhaith de na foghlaimeoirí seo ag cur fúthu sa gceantar le roinnt blianta, agus cuid acu le blianta fada.

Bhí an gearán céanna acu ar fad, agus b’shin é ‘go mbíttí á bhfreagairt i mBéarla nuair a thugtaí faoi deara gur dream iad nach raibh Gaeilge an cheantair acu, nó nach raibh an Ghaeilge ar a dtail acu.’ Ar ndóigh chuir sé sin laghmhisneach orthu, ní nach hionadh. Agus anois, de réir a chéile, tá a muinín ag teacht ar ais acu faoi stiúir Mheaití Joe Shéamuis Uí Fhátharta agus Mháirtín Uí Chadhain.

Tá méadú agus forbairt tagtha ar an gClub ó bunaíodh é. Anois, chomh maith le seisiún na Máirte, tagann cuid den ghrúpa le chéile tráthnóna Dé Céadaoin ag foghlaim dráma a chum Máirín Mhic Lochlainn go speisialta dóibh, agus beidh siad á léamh go drámatúil Tigh Giblin ar an 2ú Nollaig. Arís, tagann cuid den chliar ón gCeathrú Rua le páirt a ghlacadh

sa dráma.

Chomh maith leis sin, bíonn Club Leabhar ar siúl sa gCrúiscín ag meán lae chuile Shatharn, agus bíonn na foghlaimeoirí ag léamh leabhra do pháistí, agus ag baint an-taitneamh go deo astu. Tosaíodh ar ‘chluichí’ a imirt Tigh Giblin an mhí seo caite, agus beifear ag imirt cluichí difriúla uair sa mí as seo amach. Tosaíodh le cluichí cártaí faoi stiúir Mháire Nic Fhinn, agus beifear ag tabhairt faoi thomhais focal, *Scrabble* as Gaeilge, An Crochadóir, srl., i rith an gheimhridh, agus b’fhéidir níos faide.

Tá leabharlann beag curtha le chéile ag Nóra Nic Oireachtaigh, agus is bronntanais a fuaireamar is mó atá sna leabhra atá againn, agus tá muid buíoch d’Údarás na Gaeltachta, Cumann Forbartha Chois Fharraige agus Cló Iar-Chonnachta as ucht a gcuid tacaíochta.

Téann an grúpa ar chorr shiúlóid freisin, agus go dtí seo tugadh cuairt ar shuíomh an *Mine*, ar an áit a rugadh Mícheál Breathnach, ar thoibreacha Cholm Cille ar an mBánrainn, ar Thoit Chonáin ar an gCaorán, ar Stáisiún an Gharda Cóta i Ros an Mhíl agus ar an gCillín ar an gCeathrú Rua. Agus arís i mbliana tháinig ár gcairde as Baile Átha Cliath, siad sin tuismitheoirí na nGael Óg, ar cuairt againn agus bhí an-oíche agus an-mhaidin againn ina dteannta.

Caithfidh muid freisin ár mbuíochas a ghabhail leis an gCrúiscín Lán agus le Tigh Giblin sa Spidéal as ucht cead a thabhairt dúinn ár gcuid Gaeilge a chleachtadh agus a fheabhsú. Táthar faoi choimín ag Coiste Phlean Gaeilge Chois Fharraige freisin, as ucht a gcabhair agus a gcúnamh agus leis na hÁisitheoirí Máirín Uí Choisdealbha, Máirín Mhic Risteáird agus Gearóid Ó Fátharta a sheasann sa mbearna bhaoil nuair is gá.

An Líon Scoláirí i Scoileanna Chois Fharraige sa Scoilbhliain 2017-2018

Scoil	Príomhoide	Líon iomlán scoláirí ar an rolla	Líon scoláirí a d’fhág an scoil in 2017	Líon scoláirí a thosaigh sa scoil in 2017	Líon scoláirí i rang a 6 sa scoil i mbliana
Scoil Cholm Cille, Ros an Mhíl	Síle Nic Con Iomaire	56	10	5	6
SN Cholmcille, An Tulaigh	Úna Uí Dhireáin	113	15	7	18
Scoil Sailearna, An Cnoc	Fearghas Mac Lochlainn	198	28	24	22
Scoil Éinne, An Spidéal	Pádraigin Ní Lionnáin	221	26	28	31
Col. Cholmcille, An Cnoc*	Peadar Ó Sé	171	31	15	-
Col. Chroí Mhuire, An Spidéal	Triona Ní Mhurchú	195	29	53	-

*Cuid de Choláiste Cholmcille is ea Coláiste Eoin in Inis Meáin, áit a raibh 42 scoláire i mbliana.

Máire Ní Fhlathartaigh agus Máirín Nic Lochlainn a bhailigh an t-eolas